

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1177 มาตรา 1178 และมาตรา 1179	การประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัด	กรรมการแต่งตั้งตามคำพิพากษาของศาลเรียกประชุมผู้ถือหุ้นแต่องค์ประชุมไม่ครบจึงไม่สามารถจัดประชุมได้ กรรมการจึงได้นัดเรียกประชุมผู้ถือหุ้นอีกครั้งตามป.พ.พ.ม.1179 ว.2 การประชุมครั้งหลังนี้ต้องครบองค์ประชุมหรือไม่	<p>การประชุมผู้ถือหุ้นได้ดำเนินการเรียกประชุมโดยกรรมการแต่ไม่สามารถดำเนินการประชุมได้ เนื่องจากองค์ประชุมไม่ครบตามที่กำหนดในข้อบังคับของบริษัท (บริษัทมีอำนาจที่จะจัดทำข้อบังคับกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ของบริษัทและถือเอาข้อบังคับแทนกฎหมายได้ ตามป.พ.พ.ม.1177) เมื่อองค์ประชุมไม่ครบจึงจำเป็นต้องมีการนัดเรียกประชุมใหม่อีกครั้ง (ป.พ.พ.ม. 1178 และม. 1179)</p> <p>แม้การประชุมในครั้งหลังจะมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะเข้าร่วมประชุมจำนวน 2 คน นับจำนวนหุ้นได้ 199,960 หุ้น จากจำนวนทั้งสิ้น 600,000 หุ้น ถือเป็นองค์ประชุมที่สามารถปรึกษาหารือในการจัดการของบริษัทได้ เนื่องจากในการประชุมครั้งหลังไม่ใช่การประชุมที่เรียกนัดเพราะผู้ถือหุ้นร้องขอจึงไม่บังคับว่าต้องครบเป็นองค์ประชุมและไม่อยู่ในบังคับที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทแต่อย่างใด (ป.พ.พ.ม.1179 ว.2)</p>	พณ 0606/050 ลงวันที่ 5 ก.พ.44

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1195	การเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น	การส่งหนังสือนัดประชุมใหญ่ที่มีได้ส่งหนังสือนัดไปยังที่อยู่ของผู้ถือหุ้นที่ปรากฏในทะเบียนของบริษัทและผู้ถือหุ้นไม่ได้รับทราบชอบด้วยกฎหมายหรือไม่	การนัดประชุมใหญ่ที่ไม่ได้ส่งหนังสือนัดไปยังที่อยู่ของผู้ถือหุ้นที่ปรากฏในทะเบียนของบริษัทและผู้ถือหุ้นไม่ได้รับทราบเป็นการนัดเรียกประชุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตาม ป.พ.พ.ม. 1195 และตามคำพิพากษาฎีกาที่ 1137/2536 แต่ไม่ทำให้การประชุมและมติที่เกิดขึ้นเสียไปหรือตกเป็นโมฆะจนกว่าศาลจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนมติของที่ประชุม	พณ 0606/277 ลงวันที่ 3 เม.ย.45

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การถอดถอนกรรมการออกจากตำแหน่ง	กรรมการบริษัทได้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งโดยมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทและบริษัทได้นำความนั้นมาจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการของบริษัทในภายหลัง การถอดถอนโดยมติดังกล่าวจะมีผลให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการของบริษัทเมื่อใด	กรณีที่กรรมการของบริษัทได้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการโดยมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัท ซึ่งได้ประชุมและลงมติโดยชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท ย่อมมีผลให้กรรมการที่ถูกถอดถอนพ้นจากตำแหน่งกรรมการบริษัทนับแต่วันที่ที่ประชุมมีมติถอดถอน แต่บริษัทจะยกขึ้นกล่าวอ้างต่อบุคคลภายนอกได้ต่อเมื่อได้นำความไปจดทะเบียนตาม ป.พ.พ.แล้ว	พณ 0803/169 ลงวันที่ 27 ก.พ.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การประชุมคณะกรรมการ บกพร่อง	การประชุมคณะกรรมการเพื่อเรียก นัดประชุมผู้ถือหุ้น บกพร่อง มติที่ประชุม ผู้ถือหุ้นมีผลใช้บังคับ ได้หรือไม่	แม้การประชุมคณะกรรมการเพื่อ เรียกนัดประชุมผู้ถือหุ้นจะบกพร่อง แต่ก็ได้มีการประชุมและมีมติแล้ว เมื่อไม่มีผู้ใดร้องขอให้ศาลเพิกถอน ถือว่ามติที่ประชุมผู้ถือหุ้นดังกล่าว ไม่เสียไปยังคงมีผลบังคับได้ตาม นัยคำพิพากษาฎีกาที่ 2564/2532	พณ 0803/438 ลงวันที่ 6 มิ.ย.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1246</p> <p>- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 145 และมาตรา 271</p>	<p>การกลับจดทะเบียนบริษัทจำกัด คืนเข้าสู่ทะเบียน</p>	<p>กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้นายทะเบียนกลับจดทะเบียนบริษัทที่ถูกขีดร่างคืนเข้าสู่ทะเบียน แต่ผู้ร้องนำคำสั่งศาลดังกล่าวแจ้งต่อนายทะเบียนเมื่อเวลาได้ล่วงเลยนานถึง 10 ปีเศษแล้ว นายทะเบียนจะกลับจดทะเบียนบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียนตามคำสั่งศาลได้หรือไม่</p>	<p>เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้นายทะเบียนกลับจดทะเบียนบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียน ถือได้ว่าบริษัทยังคงตั้งอยู่เสมือนตั้งว่ามีได้มีการขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนตาม ป.พ.พ.ม.1246(6) ซึ่งคำสั่งของศาลย่อมมีผลผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาล นับตั้งแต่วันที่ได้มีคำสั่งจนถึงวันที่คำสั่งนั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข กลับหรืองดเสียตาม ป.วิ.พ.ม.145 ผู้ร้องจึงนำคำสั่งศาลแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อให้ดำเนินการกลับจดทะเบียนบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียนได้</p> <p>กรณีที่ ป.วิ.พ.ม.271 ได้กำหนดระยะเวลาบังคับคดีให้ต้องกระทำภายใน 10 ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง บทบัญญัติดังกล่าวต้องนำมาใช้บังคับในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างใดที่ต้องมีการบังคับคดีและคู่ความอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง แต่กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้กลับจดทะเบียนบริษัทคืนเข้าสู่ทะเบียนตามคำร้องขอเป็นคดีที่ไม่ต้องมีการบังคับคดี จึงไม่อยู่ในบังคับมาตรา 271</p>	<p>พณ 0803/436 ลงวันที่ 9 มิ.ย.46</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1108 มาตรา 1182 และมาตรา 1200	การกำหนดข้อบังคับให้สิทธิในการออกเสียงของผู้ถือหุ้น	บริษัทจำกัดจะกำหนดในข้อบังคับให้หุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงแตกต่างกันได้หรือไม่	ตาม ป.พ.พ. ม.1108 กำหนดให้ที่ประชุมตั้งบริษัทสามารถวางกำหนดจำนวนหุ้นของบริษัทได้เป็น 2 ประเภทคือ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิซึ่งสภาพและสิทธิของหุ้นแต่ละประเภทย่อมแตกต่างกันไป โดยกฎหมายบัญญัติให้อำนาจที่ประชุมตั้งบริษัทสามารถกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิทั้งกำหนดสภาพและบุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้น ๆ ว่าเป็นสถานใดเพียงใดถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นในบริษัทตาม ม.1108(4) ส่วนหุ้นสามัญย่อมมีสิทธิต่างๆ เท่าเทียมกัน เช่น สิทธิในการลงคะแนนลับให้นับว่าผู้ถือหุ้นทุกคนมีคะแนนเสียง เสียงหนึ่งต่อหนึ่งหุ้นที่ตนถือตาม ม.1182 และสิทธิในการได้รับเงินปันผลตามส่วนจำนวนซึ่งผู้ถือหุ้นได้ส่งเงินแล้วในหุ้นหนึ่งๆ ตาม ม.1200 ซึ่งหุ้นสามัญดังกล่าวบริษัทจะกำหนดสิทธิให้แตกต่างกันไม่ได้ บริษัทจึงไม่สามารถกำหนดข้อบังคับตามที่หารือได้	พณ 0803/588 ลงวันที่ 29 ก.ค.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1200 ถึงมาตรา 1205	การจ่ายเงินปันผลโดยออกหุ้นเพิ่มทุน	บริษัทจำกัดจะจ่ายเงินปันผลด้วยการออกหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยใช้มติพิเศษในการประชุมผู้ถือหุ้นหรือตั้งข้อบังคับขึ้นใหม่เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษกรณีดังกล่าว สามารถทำได้หรือไม่	ตาม ป.พ.พ.ม.1200 - 1205 บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกคนในอันที่จะได้รับเงินปันผลตามจำนวนที่ผู้ถือหุ้นได้ส่งเงินแล้วในหุ้นหนึ่ง ๆ ซึ่งเงินปันผลเป็นผลประโยชน์ที่บริษัทต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นเงินเท่านั้นและผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิได้รับเงินปันผลดังกล่าว ดังนั้นบริษัทจึงไม่สามารถจ่ายเงินปันผลด้วยการออกหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้	พณ 0803/595 ลงวันที่ 30 ก.ค.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1255 และมาตรา 1196</p> <p>- กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มั่งงการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ.2544</p> <p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538</p>	<p>การจัดทำงบการเงิน ณ วันเลิกกิจการของหุ้นส่วนจดทะเบียนขนาดเล็ก</p>	<p>หุ้นส่วนจดทะเบียนที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท จะได้รับยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มั่งงการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ.2544 หรือไม่</p> <p>การยื่นงบ ณ วันเลิกกิจการตาม ม.1255 แห่งป.พ. ครอบคลุมถึงงบใดบ้าง</p>	<p>ป.พ.พ. ม.1255 กำหนดให้กรณีการเลิกหุ้นส่วนและบริษัทผู้ชำระบัญชีต้องจัดทำงบดุลขึ้นโดยเร็วที่สุดส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบลงสำคัญว่าถูกต้อง การที่หุ้นส่วนจดทะเบียนได้เลิกกันแล้วผู้ชำระบัญชีย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายโดยไม่สามารถยกเว้นได้ สำหรับการยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้มั่งงการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ.2544 นั้นให้ใช้บังคับสำหรับการจัดทำงบการเงินประจำปีเท่านั้น</p> <p>งบดุล ณ วันเลิกกิจการต้องมีรายการย่อแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินกับทั้งบัญชีกำไรและขาดทุนตาม ป.พ.พ. ม.1255ประกอบ ม.1196 แต่การจัดส่งงบดุล ณ วันเลิกกิจการเพื่อเป็นเอกสารประกอบการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีหุ้นส่วนและบริษัท ตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ต้องส่งงบใดบ้าง ต้องพิจารณาจากรายงานการตรวจสอบและแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ลงสำคัญว่าถูกต้องในงบดุลดังกล่าวประกอบด้วย</p>	<p>พณ 0803/853 ลงวันที่ 6 พ.ย.46</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1019</p> <p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538</p>	<p>หลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียน</p>	<p>บริษัทสามารถใช้วีดิโอเทปเป็นหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมกรรมการและอำนาจกรรมการของบริษัทได้หรือไม่</p>	<p>ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ. 2538 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในม.1019 แห่ง ป.พ.พ.ไม่ปรากฏว่า</p> <p>มีการระบุให้วีดิโอเทปเป็นเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนที่นายทะเบียนจะต้องนำมาพิจารณา และเมื่อเทียบเคียงกับข้อ 66(1)-(5) ของระเบียบดังกล่าว ซึ่งกำหนดหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนเพิ่มเติมจากกรณีปกติสำหรับคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมบริษัทที่มีการคัดค้านในเรื่องการลงชื่อของกรรมการและคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมกรรมการและหรืออำนาจกรรมการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องในเรื่องการลงชื่อของกรรมการก็ไม่ปรากฏว่ามีการระบุให้วีดิโอเทปเป็นหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนที่นายทะเบียนจะต้องนำมาพิจารณา</p> <p>บริษัทจึงไม่สามารถนำวีดิโอเทปมาใช้เป็นเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียน</p>	<p>พณ 0803/884</p> <p>ลงวันที่ 14 พ.ย.46</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การประกอบกิจการलिखित	การประกอบกิจการ लिखितเข้าข่ายเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใดหรือไม่	<p>ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรม มีเฉพาะประเด็นการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของบริษัท ซึ่งจากการตรวจสอบปรากฏว่าบริษัทได้มีการจดทะเบียนวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ในเรื่อง “การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตด้วยวิธีการอย่างอื่นโดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม” และ “การให้บริการซื้อขายสินค้าด้วยเงินผ่อน ให้บริการสินเชื่อให้บริการแบบแฟ้คเตอริง และให้บริการแบบ लिखित” ซึ่งแม้บริษัทจะมีการประกอบกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์ของบริษัท ก็ไม่ถือเป็นความผิดต่อกฎหมายเพียงแต่ผลของการประกอบกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์ย่อมผูกพันกรรมการในฐานะส่วนตัวโดยไม่ผูกพันบริษัทแต่อย่างใด</p> <p>สำหรับทุนจดทะเบียนตาม ป.พ.พ.ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดจำนวนทุนจดทะเบียนสำหรับการประกอบกิจการแต่ละประเภทไว้ จึงต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจประเภทนั้นๆ โดยตรง</p>	พณ 0803/4574 ลงวันที่ 24 พ.ย.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ว่าด้วย ห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1251 มาตรา 1256 มาตรา 1257 มาตรา 1254 มาตรา 1252 และ มาตรา 1262	การแต่งตั้งผู้ ชำระบัญชีและ อำนาจผู้ชำระ บัญชี	กรณีมีการเลิกบริษัท จำกัดเพราะเหตุอื่น นอกจากล้มละลาย บุคคลใดจะเป็นผู้ ชำระบัญชีและต้อง ดำเนินการอย่างไร	<p>ตาม ป.พ.พ.ม.1251 กำหนดให้ บริษัทจำกัดเมื่อเลิกกันเพราะเหตุอื่น นอกจากล้มละลาย กรรมการของ บริษัทย่อมเข้าเป็นผู้ชำระบัญชี เว้นไว้ แต่ข้อบังคับของบริษัทจะมีกำหนด ไว้เป็นอย่างอื่น กรรมการทุกคนของ บริษัทย่อมเข้าเป็นผู้ชำระบัญชีโดย ไม่ต้องได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุม ผู้ถือหุ้น และกรณี ม.1256 ประกอบ กับ ม.1257 กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ รับรองให้กรรมการบริษัทเป็นผู้ชำระ บัญชีต่อไปหรือเลือกตั้งผู้ชำระบัญชี ใหม่ขึ้นแทนที่ผู้ชำระบัญชีของบริษัท ที่ตั้งจากกรรมการบริษัทตาม ม.1251</p> <p>ในการจดทะเบียนเลิกบริษัทตาม ม.1254 หากบริษัทมีผู้ชำระบัญชี หลายคน ผู้ชำระบัญชีทุกคนต้อง ลงลายมือชื่อในแบบการจดทะเบียน เลิก (แบบ ลช.2) ส่วนในแบบคำขอ จดทะเบียนเลิกและชำระบัญชี (แบบ ลช.1) ให้ผู้ชำระบัญชีคนใดคนหนึ่ง เพียงคนเดียวเป็นผู้ลงลายมือชื่อ ทั้งนี้การทำนิติกรรมใดๆ ของผู้ชำระ บัญชีอันเกี่ยวเนื่องกับการชำระบัญชี ต้องเป็นไปตามอำนาจกรรมการเดิม ของบริษัทตามม.1252</p> <p>ภายหลังจากที่บริษัทได้เลิกกันแล้ว หากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทได้ ลงมติกำหนดอำนาจของผู้ชำระบัญชี ย่อมต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุม และต้องนำความมาจดทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่ลงมติตาม ม. 1262</p>	พณ 0803/967 ลงวันที่ 28 พ.ย.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 66	การเปลี่ยนชื่อนิติบุคคล	บริษัทจำกัดมีความประสงค์เปลี่ยนชื่อบริษัทเป็นอย่างอื่น และเมื่อเปลี่ยนชื่อแล้วบริษัทที่มีชื่อใหม่สามารถใช้ผลงานของบริษัทชื่อเดิมได้หรือไม่	ตาม ป.พ.พ.ม. 66 กำหนดว่านิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นภายในขอบอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้ง แม้ชื่อบริษัทจะเปลี่ยนแปลงไปก็ไม่มีผลต่อสิทธิและหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าว บริษัทที่มีชื่อใหม่ก็ยังมีสิทธิใช้ผลงานของบริษัทชื่อเดิมได้	พณ 0803/4825 ลงวันที่ 16 ธ.ค.46

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1214	การประชุมอนุมติงบดุล	บริษัทจำกัด ได้จัดประชุมสามัญประจำปีไปแล้ว แต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถนำเสนองบดุลเพื่ออนุมัติในการประชุมครั้งนั้นได้ ต่อมาบริษัทได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติงบดุลดังกล่าว การประชุมครั้งหลังนี้เป็นการประชุมประเภทใด	การประชุมผู้ถือหุ้นครั้งหลังเพื่ออนุมัติงบดุล ซึ่งตาม ป.พ.พ. ม.1214 กำหนดให้งบดุลยื่นต่อที่ประชุมสามัญ ดังนั้น การประชุมครั้งหลังนี้จึงเป็นการประชุมสามัญ	พณ 0803/0136 ลงวันที่ 17 ก.พ. 47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1200 มาตรา 1201 และมาตรา 1224	การส่งคืนเงินหุ้นและส่วนเกินมูลค่าหุ้น	บริษัทจะดำเนินการจดทะเบียนลดทุนเพื่อคืนเงินหุ้นและเงินส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่เหลือจากการสมทบเข้าในหุ้นสำรองตามกฎหมายแล้ว ให้ผู้ถือหุ้นได้หรือไม่	ผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งในทรัพย์สินของบริษัทก็แต่โดยการรับเงินปันผล ซึ่งจ่ายจากเงินกำไรของบริษัท ตาม ป.พ.พ. ม.1200 และม.1201 หรือได้รับคืนเงินหุ้นตามส่วนที่ลดลงกรณีบริษัทลดทุนจดทะเบียนและมีเงินหุ้นเหลือเพียงพอ ตาม ม.1224 นอกจากนี้จะมีสิทธิได้รับต่อเมื่อมีการเลิกบริษัทและชำระบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว สำหรับเงินส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่บริษัทได้มาจากการขายหุ้นในราคาสูงกว่ามูลค่าของหุ้นที่จดทะเบียน ซึ่งไม่ใช่เป็นเงินหุ้นหรือผลกำไรจากการดำเนินกิจการของบริษัท トラบใดที่บริษัทยังไม่เลิกกันเงินส่วนเกินมูลค่าหุ้นดังกล่าวจึงมิใช่ทรัพย์สินที่ผู้ถือหุ้นจะพึงได้รับจากบริษัท	พณ 0803/0178 ลงวันที่ 27 ก.พ.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน	การพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจะกระทำได้โดยวิธีใดบ้างและสามารถตรวจสอบได้จากเอกสารหรือหลักฐานใด	<p>กรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจะพ้นจากการมีอำนาจดังกล่าวโดยการบอกเลิกการเป็นกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการซึ่งมีผลทันทีเมื่อได้แสดงเจตนาแก่บริษัทหรือหุ้นส่วนอื่น แต่จะมีผลผูกพันบุคคลภายนอกเมื่อได้มีการจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแล้วหรืออีกวิธีหนึ่งโดยการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น</p> <p>เอกสารหลักฐานที่สามารถใช้ตรวจสอบว่ากรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการไม่มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนได้แก่ หลักฐานที่แสดงการลาออกต่อบริษัทหรือหุ้นส่วนอื่น และในกรณีที่มีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงแล้ว สามารถตรวจสอบการเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทหรือหุ้นส่วนผู้จัดการได้จากหนังสือรับรองรายการจดทะเบียนที่ออกโดยสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท</p>	ด่วนมาก พณ 0803/1219 ลงวันที่ 19 เม.ย.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	อำนาจในการเริ่มทำนิติกรรมของบริษัท	วันที่นิติบุคคลมีอำนาจกระทำการในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นเริ่มเมื่อใด	ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามขั้นตอนของ ป.พ.พ. แล้ว ย่อมถือว่าเป็นนิติบุคคลและมีสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบแยกต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจึงมีสภาพเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจทำนิติกรรมได้ตั้งแต่วันที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นต้นไป	พณ 0803/0533 ลงวันที่ 5 ก.ค.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1222 และมาตรา 1102	การเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทจำกัด	การเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่จากการเพิ่มทุนของบริษัทจำกัด มีขั้นตอนวิธีดำเนินการอย่างไร	บริษัทต้องดำเนินการตาม ม. 1222 แห่ง ป.พ.พ.โดยเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมทั้งหลายตามส่วนที่ถืออยู่ เมื่อพ้นกำหนดเวลาในการเสนอซื้อหรือผู้ถือหุ้นปฏิเสธไม่รับซื้อหุ้น กรรมการมีสิทธิขายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นรายอื่นหรือจะรับซื้อไว้เองก็ได้ แต่จะเสนอขายให้บุคคลภายนอกไม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ ม.1102 ที่ห้ามมิให้ชี้ชวนประชาชนให้ซื้อหุ้นหากกรรมการหรือผู้ถือหุ้นเดิมไม่รับซื้อหุ้นดังกล่าว บริษัทย่อมไม่สามารถจดทะเบียนเพิ่มทุนได้	พณ 0803/0589 ลงวันที่ 21 ก.ค.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	กรรมการมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมแทน	บริษัทสามารถกำหนดข้อบังคับว่าในการประชุมคณะกรรมการกรรมการสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมกรรมการแทนและผู้รับมอบฉันทะให้นับเป็นองค์ประชุม รวมทั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้หรือไม่	บุคคลที่จะได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของบริษัทย่อมต้องเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากบรรดาผู้ถือหุ้นของบริษัท โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลนั้น การเป็นกรรมการจึงเป็นเรื่องเฉพาะตัวที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเอง ไม่อาจมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการในฐานะเป็นกรรมการของบริษัทแทนตนได้ บริษัทจึงไม่สามารถกำหนดข้อบังคับของบริษัทตามที่หาหรือได้	พณ 0803/0767 ลงวันที่ 6 ก.ย.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การออกจากหุ้นส่วน การเป็นหุ้นส่วน จำพวกจำกัด ความรับผิด	การออกจากการเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดต้องดำเนินการอย่างไร	การออกจากการเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดของห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องมีการตกลงร่วมกันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีความประสงค์จะออกจากการเป็นหุ้นส่วนออกจากการเป็นหุ้นส่วนได้ และหุ้นส่วนผู้จัดการต้องนำความดังกล่าวไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงผู้เป็นหุ้นส่วน จึงจะทำให้การลาออกมีผลต่อบุคคลทั่วไป	พณ 0803/0876 ลงวันที่ 1 ต.ค.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1167 มาตรา 826 และ มาตรา 827	การลาออก จากตำแหน่ง กรรมการของ บริษัท	การลาออกจาก ตำแหน่งกรรมการ ของบริษัทที่มีผลเมื่อใด	การลาออกจากการเป็นกรรมการ บริษัทมีผลเมื่อกรรมการได้ยื่นใบ ลาออกต่อบริษัทตาม ป.พ.พ. ม.1167 ประกอบกับ ม.826 และมาตรา 827 แต่ทั้งนี้การลาออกยังไม่มีผลผูกพัน บุคคลภายนอกจนกว่าบริษัท ได้จัด ทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการต่อ นายทะเบียนแล้ว	พณ 0803/3256 ลงวันที่ 1 ต.ค.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1068	ข้อตกลงโอนความรับผิดชอบของหุ้นส่วนผู้จัดการ	หุ้นส่วนผู้จัดการคนเดิมสามารถทำบันทึกข้อตกลงโอนความรับผิดชอบที่จะมีขึ้นภายใน 2 ปี นับแต่วันที่ออกจากห้างหุ้นส่วนจำกัดให้กับหุ้นส่วนผู้จัดการคนใหม่ได้หรือไม่	บทบัญญัติใน ม.1068 แห่ง ป.พ.พ. เป็นบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของบุคคลภายนอก แม้คู่สัญญาจะตกลงโอนความรับผิดชอบกันอันเป็นเรื่องระหว่างคู่สัญญา แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ย่อมไม่มีผลทำให้ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ออกจากหุ้นส่วนและหุ้นส่วนผู้จัดการนั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ม. 1068 แห่ง ป.พ.พ.แต่อย่างใด	พณ 0803/0985 ลงวันที่ 27 ต.ค.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ. 2538 ข้อ 11</p>	<p>เอกสารที่ใช้ประกอบคำขอจดทะเบียน</p>	<p>หนังสือรับรองข้อมูลส่วนบุคคลขณะขอมีบัตรประจำตัวประชาชนสามารถใช้แทนสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนในการยื่นคำขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิได้หรือไม่</p>	<p>ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 11 กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่จะต้องนำบัตรประจำตัวไปแสดงต่อนายทะเบียน บัตรประจำตัวให้หมายถึงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวพนักงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือใบรับคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนที่ยังไม่หมดอายุ ซึ่งหนังสือรับรองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นการคัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนตาม ม.10 แห่ง พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.2526 ซึ่งผู้ถือบัตรและผู้มีส่วนได้เสียสามารถขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนาพร้อมคำรับรองรายการบัตรได้ หนังสือรับรองข้อมูลส่วนบุคคลจึงไม่อยู่ในความหมายของบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางฯ ข้อ 11 แต่อย่างใด</p>	<p>พณ 0803/1114 ลงวันที่ 26 พ.ย.47</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 70 และ มาตรา 1111	การถอนชื่อกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทตามคำพิพากษาของศาล	นายทะเบียนได้จดทะเบียนและคัดชื่อโจทก์ออกจากกรรมาการบริษัทเป็นกรรมาการบริษัทตามคำพิพากษาของศาล แต่ไม่ได้จดทะเบียนและคัดชื่อโจทก์ออกจากกรรมาการผู้มีอำนาจของบริษัท โดยให้เหตุผลว่าเกินคำพิพากษาของศาล โจทก์ได้มีหนังสือให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนคัดชื่อโจทก์ ออกจากกรรมาการผู้มีอำนาจของบริษัทด้วย นายทะเบียนต้องดำเนินการจดทะเบียนแก้ไขอำนาจกรรมาการให้โจทก์ ออกจากการเป็นกรรมาการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันหรือไม่	<p>การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงตามคำพิพากษาของศาลควรมีให้เกินไปจากคำพิพากษาของศาล การจดทะเบียนโจทก์ออกจากกรรมาการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัท มีผลทำให้บริษัทไม่มีผู้มีอำนาจกระทำการแทน ซึ่งจะขัดกับป.พ.พ. ม.70 ประกอบ ม.1111</p> <p>อย่างไรก็ตามแม้นายทะเบียนจะไม่จดทะเบียนโจทก์ออกจากกรรมาการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทก็ตาม การออกจากกรรมาการของโจทก์มีผลทำให้บริษัทไม่มีผู้มีอำนาจกระทำการแทน จึงควรแจ้งให้บริษัทดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมาการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทและเพื่อคุ้มครองประโยชน์ผู้ที่เกี่ยวข้องควรหมายเหตุไว้ในหนังสือรับรองของบริษัทให้ทราบโดยทั่วกันว่า โจทก์ไม่มีอำนาจลงชื่อผูกพันบริษัทเนื่องจากพ้นจากการเป็นกรรมาการของบริษัทตามคำพิพากษาของศาลแล้ว</p>	พณ 0803/1115 ลงวันที่ 26 พ.ย.47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1246 (5), (6)	การซื้อชื่อบริษัทออกจากทะเบียน	นายทะเบียนต้องดำเนินการจดทะเบียนแก้ไขอำนาจกรรมการให้จ.ออกจากการเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อผูกพันหรือไม่ บริษัทที่ถูกซื้อชื่อออกจากทะเบียนเป็นบริษัทร้างตาม ป.พ.พ. ม.1246 ยังมีสภาพเป็นนิติบุคคลอยู่หรือไม่ และเจ้าหน้าที่ของบริษัทยังสามารถฟ้องบริษัทได้หรือไม่	บริษัทที่ถูกนายทะเบียนซื้อชื่อออกจากทะเบียนเป็นอันเลิกกันตั้งแต่นับประกาศแจ้งความในราชกิจจานุเบกษาตาม ป.พ.พ. ม.1246(5) และทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถฟ้องบริษัทที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนนั้นได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ของบริษัทที่ต้องเสียหายและไม่เป็นธรรมเนื่องจากการซื้อชื่อบริษัทของนายทะเบียนดังกล่าวสามารถยื่นคำร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้ศาลสั่งให้นายทะเบียนกลับจดทะเบียนคืนเข้าสู่ทะเบียนได้ตาม ป.พ.พ. ม.1246(6) และเมื่อศาลสั่งและนายทะเบียนกลับจดทะเบียนคืนสู่ทะเบียนแล้วเจ้าหน้าที่ก็สามารถที่จะฟ้องบริษัทได้ต่อไป	พณ 0803/0118 ลงวันที่ 31 ม.ค. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538	การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนตามคำพิพากษาของศาล	นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้เป็นหุ้นส่วนและเงินลงหุ้น โดยใช้คำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของหุ้นส่วนได้หรือไม่	เมื่อคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความกำหนดว่าหากจำเลยไม่โอนหุ้นตามสัดส่วนที่กำหนด ให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนา เมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตาม โจทก์ยอมดำเนินการทางทะเบียนเพื่อปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาในการจดทะเบียนได้	พณ 0803.01/175 ลงวันที่ 10 ก.พ.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การตรวจสอบข้อมูลนิติบุคคล	การตรวจสอบชื่อผู้เสนอราคาควรตรวจสอบจากหนังสือบริคณห์สนธิหรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (บอจ.5)	การตรวจสอบการมีผลประโยชน์ร่วมกันด้านความสัมพันธ์กันในเชิงทุนของผู้เสนอราคาแต่ละรายควรตรวจสอบจากบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นเนื่องจากหนังสือบริคณห์สนธิเป็นรายการที่ผู้เริ่มก่อการยื่นจดทะเบียนไว้ก่อนการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทซึ่งเมื่อตั้งบริษัทแล้วผู้ถือหุ้นอาจมีการโอนหุ้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ข้อมูลตามหนังสือบริคณห์สนธิจึงไม่ใช่ข้อมูลการถือครองหุ้นในปัจจุบัน	พณ 0803/0411 ลงวันที่ 14 ก.พ.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัทมาตรา 1202	เงินทุนสำรอง	<p>1. บริษัทมีเงินทุนสำรองเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด บริษัทสามารถนำเงินทุนสำรองส่วนที่เกินนี้มาใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์อื่นของบริษัทได้หรือไม่ หรือในกรณีที่ข้อบังคับของบริษัทกำหนด ให้นักเงินสำรองไว้เกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด บริษัทจะแก้ไขข้อบังคับให้นำเงินทุนสำรองส่วนที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดมาใช้ ตลอดจนนำมาจ่ายปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้หรือไม่</p> <p>2. บริษัทมีเงินทุนสำรองครบตามที่กฎหมายกำหนดต่อมามีการลดทุนแล้วเงินทุนสำรองของบริษัทมีจำนวนเกินกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน บริษัทจะนำเงินทุนสำรองส่วนที่เกินกว่ากฎหมายกำหนดมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นของบริษัท รวมถึงนำมาจ่ายเป็นเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทได้หรือไม่</p>	เมื่อบริษัทจัดสรรเงินไว้เป็นทุนสำรองแล้วบริษัทต้องคงทุนสำรองไว้จนกว่าจะเลิกบริษัท แต่ทั้งนี้บริษัทสามารถนำเงินทุนสำรองดังกล่าวไปใช้จ่ายในกิจการของบริษัทได้ เว้นแต่การนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถทำได้ เนื่องจากเงินปันผลกฎหมายกำหนดให้จ่ายจากกำไรเท่านั้น	พณ 0803.03/271 ลงวันที่ 8 มี.ค.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1173 และ มาตรา 1174	การเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น	ป.พ.พ.ม.1174 ว. 2 ที่กำหนดว่าถ้าและกรรมการมิได้เรียกประชุมภายใน 30 วันนับแต่วันยื่นคำร้องนั้น หมายถึง กรรมการต้องเรียกและจัดประชุมภายใน 30 วันด้วยหรือไม่	เมื่อผู้ถือหุ้นมีจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าแห่งจำนวนหุ้นของบริษัทเข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมตาม ป.พ.พ.ม.1173 กรรมการต้องเรียกประชุมโดยพลันและจะต้องจัดให้มีการประชุมขึ้นภายใน 30 วัน ตาม ป.พ.พ.ม.1174 สำหรับกรณีนี้ ถึงแม้ว่ากรรมการจะจัดประชุมเกินกว่า 30 วัน แต่ฝ่ายผู้ร้องขอได้มอบฉันทะให้ผู้อื่นเข้าประชุมด้วยและเมื่อที่ประชุมได้มีมติเป็นอย่างไรแล้ว หากไม่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอน มติดังกล่าวย่อมสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อกรรมการได้จัดประชุมให้เป็นการสมประโยชน์ของผู้ร้องขอแล้ว ผู้ร้องขอจึงไม่มีอำนาจที่จะจัดประชุมผู้ถือหุ้นขึ้นเองอีกได้	- พณ 0803.01/298 ลงวันที่ 17 มี.ค.48 - มติที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของกรม ครั้งที่ 2/2548 เมื่อวันที่ 10 มี.ค.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การคืนเงินให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว	การออกเช็คคืนเงินหลักประกันให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว จะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร	<p>บริษัทที่ได้จดทะเบียนเลิกและจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้วย่อมถือเป็นที่สุดแห่งการชำระบัญชีรวมทั้งบริษัทย่อมสิ้นสภาพความเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี</p> <p>หากผู้ชำระบัญชีเป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียนเลิกและชำระบัญชีโดยบกพร่องผิดพลาดเองและทำให้ผู้ถือหุ้นเสียหาย ผู้ถือหุ้นน่าจะสามารถฟ้องผู้ชำระบัญชีเป็นคดีแพ่งในความผิดฐานละเมิดเพื่อชดใช้ค่าเสียหายหรือผู้ถือหุ้นอาจจะฟ้องเพื่อให้ศาลพิพากษาให้เพิกถอนการจดทะเบียนชำระบัญชีที่ไม่ถูกต้องนั้น</p>	พณ 0803/1056 ลงวันที่ 18 เม.ย.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1102	ห้ามมิให้ชู้ชนประชาชนให้ชื่อหุ้น	ตาม ป.พ.พ.ม. 1102 ที่ห้ามมิให้ชู้ชนประชาชนให้ชื่อหุ้นเป็นการห้ามเฉพาะบริษัทหรือห้ามผู้ถือหุ้นของบริษัทด้วย	ตามบทบัญญัติของกฎหมายเป็นการห้ามมิให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทและบริษัทชู้ชนประชาชนให้เข้าชื่อถือหุ้นของบริษัทโดยไม่ได้บัญญัติให้นำเรื่องดังกล่าวไปใช้กับกรณีการโอนหุ้นของผู้ถือหุ้นด้วยแต่กรณีที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทซึ่งเป็นเจ้าของหลักทรัพย์จะเสนอขาย หลักทรัพย์ที่เป็นหุ้นบริษัทจำกัดต่อประชาชนหรือบุคคลใดๆ เป็นกรณีเข้าข่ายตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	พณ 0803.03/801 ลงวันที่ 9 ส.ค.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1154</p> <p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 65</p>	<p>การจดทะเบียนในกรณีผู้ขอจดทะเบียนเป็นบุคคลล้มละลาย</p>	<p>กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทเป็นบุคคลล้มละลายจะสามารถลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมกรรมการบริษัทได้หรือไม่</p>	<p>ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 65 กำหนดให้คำขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมบริษัทต้องลงชื่อโดยกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทตามที่จดทะเบียนไว้เดิม ซึ่งอาจรวมถึงกรรมการผู้มีอำนาจที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วยนั้น ต้องเป็นกรณีการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการเดิมยังไม่มีผลผูกพันบุคคลภายนอก เนื่องจากยังไม่นำความมาจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงเท่านั้น เช่น กรณีลาออกหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติให้ออกเป็นต้น แต่กรณีกรรมการล้มละลายซึ่งต้องขาดจากตำแหน่งตาม ป.พ.พ. ม.1154 เป็นการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ซึ่งมีผลให้กรรมการไม่มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทอีกต่อไป รวมทั้งมีผลผูกพันบุคคลภายนอกทันที แม้จะยังไม่มีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการก็ตาม ดังนั้นกรณีนี้กรรมการไม่มีอำนาจลงชื่อในคำขอจดทะเบียนและไม่สามารถนำระเบียบฯ ข้อ 65 มาใช้ได้</p>	<p>พณ 0803.03/860</p> <p>ลงวันที่ 29 ส.ค. 48</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1250 และมาตรา 1259	การปฏิบัติตามภาระผูกพันของผู้ชำระบัญชี	บริษัทมีภาระผูกพันตามสัญญาที่มีอยู่ก่อนการจดทะเบียนเลิกบริษัท ผู้ชำระบัญชีจะสามารถกระทำตามภาระผูกพันนั้นได้หรือไม่	เมื่อบริษัทเลิกกันให้มีการชำระบัญชีและผู้ชำระบัญชีมีหน้าที่ชำระสะสางกิจการของบริษัทให้เสร็จไป กับมีอำนาจดำเนินการกิจการของบริษัทตามความจำเป็นเพื่อให้เสร็จไปด้วยดี ตาม ม.1250 และม.1259 ดังนั้น การที่บริษัทมีภาระผูกพันตามสัญญาที่ทำไว้ก่อนเลิกบริษัท ผู้ชำระบัญชีพึงปฏิบัติตามภาระผูกพันดังกล่าว เพื่อมิให้บริษัทต้องเสียหายและเพื่อชำระสะสางกิจการของบริษัทให้เสร็จสิ้นไป	พณ 0803.03/1011 ลงวันที่ 27 ก.ย.48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1139	การขอให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทระงับการจำหน่ายจ่ายโอนหรือทำการก่อให้เกิดภาวะผูกพันใด ๆ อันเกี่ยวกับหุ้นของบริษัท	เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งการยึดหุ้นของบริษัทตามคดีของศาลแพ่ง และขอให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทระงับการจำหน่ายจ่ายโอนหรือทำการก่อให้เกิดภาวะผูกพันใด ๆ อันเกี่ยวกับหุ้นได้หรือไม่	นายทะเบียนไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินการระงับการจำหน่ายจ่ายโอน หรือระงับการทำการก่อให้เกิดภาวะผูกพันใด ๆ อันเกี่ยวกับหุ้นของบริษัทที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งการยึดหุ้นตามคำสั่งของศาลได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้นเป็นเรื่องระหว่างผู้ถือหุ้นและบริษัทที่จะต้องดำเนินการกันเอง ส่วนบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่นายทะเบียนเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเป็นเพียงสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ที่ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ทั้งหมดในเวลาประชุมสามัญ ซึ่งกรรมการบริษัทมีหน้าที่จัดส่งให้นายทะเบียนเป็นหลักฐานอย่างน้อยปีละครั้งตาม ป.พ.พ. ม.1139 เพื่อให้ผู้ถือหุ้นหรือบุคคลทั่วไป สามารถตรวจสอบหรือคัดสำเนาได้เท่านั้น	พณ 0803.04/1043 ลงวันที่ 5 ต.ค. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท</p> <p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 78</p> <p>- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 29</p>	<p>การเพิกถอนคำขอจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี</p>	<p>เจ้าหนี้มีหนังสือถึงนายทะเบียนคัดค้านการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้หมายเหตุการคัดค้านไว้เนื่องจากมิใช่เป็นหนี้ค้างชำระภาษีหรือค่าฤชาธรรมเนียม ซึ่งต่อมานายทะเบียนได้รับจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี เจ้าหนี้จึงได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี นายทะเบียนจะต้องเพิกถอนการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีหรือไม่</p>	<p>เมื่อเจ้าหนี้มีหนังสือคัดค้านการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีและเจ้าหน้าที่ไม่ได้หมายเหตุการคัดค้านไว้เนื่องจากมิใช่เป็นกรณีการค้างชำระภาษีหรือค่าฤชาธรรมเนียมตามข้อ 78 ของระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2538 แต่หากข้อเท็จจริงในเรื่องคำคัดค้านของเจ้าหนี้ปรากฏต่อนายทะเบียน นายทะเบียนก็ต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.วิ.ปกครอง พ.ศ.2539 ม.29 ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามคำคัดค้านให้ได้ข้อยุติก่อนว่าได้มีการชำระหนี้ตามมูลหนี้แล้วหรือไม่ และเมื่อผู้ชำระบัญชีได้รับหนังสือแจ้งการคัดค้านของเจ้าหนี้จากนายทะเบียนแล้วแต่มิได้โต้แย้ง หรือแสดงหลักฐานการชำระหนี้ข้อเท็จจริงจึงไม่เป็นที่ยุติว่าได้มีการชำระหนี้แล้วหรือไม่ แม้นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนโดยถูกต้องตามระเบียบฯ แต่เมื่อมิได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.วิ.ปกครอง พ.ศ. 2539 เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม สมควรที่จะเพิกถอนคำขอจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี</p>	<p>พณ 803.03/1055 ลงวันที่ 7 ต.ค. 48</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด	การลดทุนโดยตัดผลขาดทุนสะสม	บริษัทจะลดทุนและนำทุนจดทะเบียนที่ลดลงไปตัดขาดทุนสะสมได้หรือไม่	การลดทุนของบริษัทเพื่อนำไปตัดขาดทุนสะสมไม่ได้มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทโดยตรง จึงเป็นเรื่องทางบัญชี ซึ่งหารือกับฝ่ายบัญชีแล้วเห็นว่า การลดทุนเพื่อตัดขาดทุนสะสมสามารถทำได้ แต่จำนวนทุนที่จะนำไปตัดขาดทุนต้องเป็นทุนที่ชำระแล้ว และดำเนินการตามหลักการบัญชีทั่วไปและมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งได้รับความเห็นชอบโดยมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วย	- พณ 0803.03/1083 ลงวันที่ 13 ต.ค. 48 - พณ 0803/0370 ลงวันที่ 6 พ.ค. 47

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของกิจการร่วมค้า	กิจการร่วมค้าที่จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่จะต้องจดทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือไม่	<p>การจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบของกิจการร่วมค้า มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดให้ต้องจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล แต่ในปัจจุบันมีการจัดตั้งกิจการร่วมค้าใน 2 ลักษณะคือ</p> <p>1) กิจการร่วมค้าในลักษณะของการดำเนินกิจการร่วมกันระหว่างห้างหุ้นส่วนและหรือบริษัทซึ่งเป็นนิติบุคคลโดยไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลขึ้นใหม่ กิจการร่วมค้าลักษณะนี้จึงไม่ได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล</p> <p>2) กิจการร่วมค้าที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยใช้คำว่ากิจการร่วมค้าประกอบชื่อ ซึ่งกิจการในลักษณะนี้คือ ห้างหุ้นส่วนบริษัทที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามป.พ.พ.</p>	พณ 0803/3332 ลงวันที่ 28 ต.ค. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ระเบียบกรมทะเบียนการค้าว่าด้วยการจำแนกห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว พ.ศ.2545	สถานะของห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ถูกจำแนก	ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ถูกจำแนกเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว จะยังคงมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายอยู่หรือไม่ และมีวิธีการกลับสู่สภาพเดิมอย่างไร	ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ถูกจำแนกเป็นห้างหุ้นส่วนที่ไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว และนายทะเบียนได้หมายเหตุในหนังสือรับรองว่าเป็นห้างที่ถือเสมือนว่าได้ถูกถอนทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนร้างๆ ตามระเบียบกรมทะเบียนการค้าว่าด้วยการจำแนกห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่ไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว พ.ศ. 2545 นั้นยังคงมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย การจำแนกห้างและการหมายเหตุในหนังสือรับรองดังกล่าว มิได้มีผลเป็นการขีดชื่อห้าง ออกจากทะเบียนแต่อย่างใด จึงไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพื่อให้ห้างกลับคืนสู่ทะเบียน	- พณ 0803.03/1308 ลงวันที่ 7 ธ.ค. 48 - พณ 0803.03/1184 ลงวันที่ 8 พ.ย. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 73 และ มาตรา 1031	การจดทะเบียนของผู้แทนห้างชั่วคราว	ผู้แทนห้างชั่วคราวที่ศาลมีคำสั่งตั้งจะมีอำนาจยื่นขอจดทะเบียนเหมือนหุ้นส่วนผู้จัดการหรือไม่	กรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้แทนห้างชั่วคราวจนกว่าห้างจะตั้งหุ้นส่วนผู้จัดการตาม ป.พ.พ.ม.73 ซึ่งมาตราดังกล่าวไม่ได้บัญญัติกำหนดหรือจำกัดอำนาจหน้าที่ของผู้แทนห้างชั่วคราวเป็นอย่างอื่นไว้ ผู้แทนห้างชั่วคราวจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินกิจการต่างๆ ของห้างในฐานะผู้แทนนิติบุคคลเช่นเดียวกับหุ้นส่วนผู้จัดการทุกประการ ซึ่งรวมทั้งการลงลายมือชื่อในคำขอจดทะเบียนด้วย	พณ 803.03/1192 ลงวันที่ 10 พ.ย. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท	การติดตามเงินคืนค่าหุ้น	การติดตามเงินคืนค่าหุ้นจากบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว จะดำเนินการอย่างไร	ผู้ถือหุ้นที่ยังไม่ได้รับคืนทรัพย์สินที่แบ่งคืนอันเนื่องมาจากการเลิกบริษัทชอบที่จะใช้สิทธิติดตามทรัพย์สินคืนจากผู้ชำระบัญชี รวมทั้งใช้สิทธิในทางศาลต่อไป	พณ 803.03/1408 ลงวันที่ 29 ธ.ค. 48

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1246</p> <p>- ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 82</p>	<p>การถอนทะเบียนบริษัทร้าง</p>	<p>กรณีนายทะเบียนมีคำสั่งขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนโดยก่อนออกคำสั่งมีหน่วยงานราชการได้มีหนังสือขอให้ระงับการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีและการขีดชื่อออกจากทะเบียน จะถือว่าการออกคำสั่งขีดชื่อบริษัทดังกล่าว ขัดต่อระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2538 ข้อ 82 ที่จะถือว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่และต้องมีการเพิกถอนคำสั่งหรือไม่</p>	<p>ตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทฯ ข้อ 82 ว.3 กำหนดไว้ว่าหากมีส่วนราชการใดมีหนังสือขอให้ระงับการถอนทะเบียนร่างไว้ให้นายทะเบียนพิจารณาระงับการถอนทะเบียนร่างนั้น และกรมได้วางแผนทางปฏิบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการขอระงับไว้โดยให้ระงับครั้งละไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงหนังสือ หากประสงค์จะขอระงับต่อก็ขอให้มีหนังสือแจ้งขอระงับต่อไปอีก และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว กรมจะดำเนินการตามระเบียบต่อไป กรณีดังกล่าวเมื่อครบกำหนดระยะเวลา 6 เดือนแล้ว ถ้ามิได้มีการแจ้งขอระงับอีก และนายทะเบียนได้มีคำสั่งขีดชื่อบริษัทออกจากทะเบียนโดยได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใน ป.พ.พ. ม.1246 (1)-(5) และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทฯ พ.ศ.2538 ข้อ 82 ว.3 ครบถ้วนแล้ว คำสั่งดังกล่าวก็เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบปฏิบัติไม่ต้องเพิกถอนคำสั่ง</p>	<p>พณ 0803.03/55 ลงวันที่ 17 ม.ค. 49</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
<p>- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนและบริษัท มาตรา 1216 วรรคสอง</p> <p>- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 368 วรรคหนึ่ง</p>	<p>การดำเนินการกับบริษัทที่ไม่ให้ความร่วมมือกับคณะผู้ตรวจการงานของบริษัท</p>	<p>กรณีคณะผู้ตรวจการงานของบริษัทมีหนังสือให้บริษัทชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการบอกกล่าวเชิญประชุม หลักฐานการรับทราบการเชิญประชุม และรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม แต่บริษัทไม่ให้ความร่วมมือ จะสามารถดำเนินการกับบริษัทได้หรือไม่</p>	<p>ตามป.พ.พ. ม.1216 ว.2 กำหนดให้ผู้ตรวจการงานของบริษัท มีอำนาจที่จะสอบถามกรรมการ ลูกจ้างและตัวแทนของบริษัทในเรื่องที่เกี่ยวกับการงานของบริษัท และเนื่องจากผู้ตรวจเป็นข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ใช้อำนาจรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจ จึงอยู่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น หากบุคคลดังกล่าวทราบคำสั่งของผู้ตรวจซึ่งได้สั่งการตาม ม.1216 ว.2 แล้วไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ย่อมมีความผิดตามป.อาญา ม.368 ว.1 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 วัน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>พณ 0803.03/826 ลงวันที่ 17 ส.ค. 49</p>

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ระเบียบสำนักงาน ทะเบียนหุ้นส่วน บริษัทกลาง ว่าด้วย การจดทะเบียนห้าง หุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2549 ข้อ 17 (1)	คุณสมบัติของ ผู้รับรองความ ถูกต้องของคำ แปลของเอกสาร ประกอบคำขอ จดทะเบียนที่ เป็นภาษา ต่างประเทศ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการ แปลภาษาอังกฤษ ซึ่งจบการศึกษาระดับ ปริญญาตรี คณะอื่นๆ ที่ไม่ใช่ด้านภาษาศาสตร์ ในหลักสูตรนานาชาติ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาในการเรียน การสอน และผู้เชี่ยวชาญ ที่จบการศึกษาระดับ ปริญญาโท จาก มหาวิทยาลัยในต่าง ประเทศซึ่งใช้ภาษา อังกฤษเป็นภาษาใน การเรียนการสอน ตลอดหลักสูตรแต่มี ได้จบด้านภาษา ศาสตร์ ถือว่ามีคุณ สมบัติเป็นผู้รับรอง คำแปล ภาษาไทย ซึ่งแปลมาจาก เอกสารภาษาอังกฤษ ตามระเบียบ สำนักงานทะเบียน หุ้นส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ.2549 ข้อ 17 (1) หรือไม่ และ ต้องแนบหลักฐานใด ประกอบการรับรอง คำแปลนั้น	คุณสมบัติของผู้รับรองความถูกต้อง ของคำแปลของเอกสารประกอบคำ ขอจดทะเบียนที่เป็นภาษาต่างประเทศ ตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้น ส่วนบริษัทกลาง ว่าด้วยการจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. 2549 ข้อ 17(1) ต้องเป็นคนไทยที่จบ การศึกษาในระดับที่ไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรีในหลักสูตรที่ใช้ภาษา เดียวกับภาษาที่ปรากฏในเอกสาร ประกอบคำขอจดทะเบียนนั้นเป็น ภาษาในการเรียนการสอน โดยมีได้ จำกัดสาขาหรือสถาบันที่จบการศึกษา แต่อย่างใด และผู้รับรองไม่ต้อง แนบหลักฐานที่แสดงคุณสมบัติ ดังกล่าว เพียงแต่ต้องระบุรับรองไว้ ด้วยว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะรับ รองความถูกต้องของคำแปลนั้น	พณ 0803.03/92 ลงวันที่ 26 ม.ค. 50

ชื่อกฎหมาย	เรื่อง	ประเด็นปัญหา	คำวินิจฉัย	หมายเหตุ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1215 มาตรา 1599 และ มาตรา 1600	การร้องขอให้ตรวจการงานของบริษัท	ทายาทโดยพินัยกรรม ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกหุ้นในบริษัทเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท สามารถใช้สิทธิร้องขอให้ตรวจการงานของบริษัทตาม ป.พ.พ. ม.1215 โดยที่ยังไม่ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทะเบียนผู้ถือหุ้นได้หรือไม่	หุ้นและสิทธิในหุ้นนั้นเป็นทรัพย์สินมรดก ซึ่งเมื่อเจ้ามรดกตายหุ้นของเจ้ามรดกย่อมตกมาเป็นของทายาททันที ตามป.พ.พ. ม.1599 และ ม.1600 ซึ่งทายาทสามารถใช้สิทธิในหุ้นนั้นได้ทันทีแม้ว่าบริษัทจะยังไม่ได้จดทะเบียนทายาทเป็นผู้ถือหุ้นก็ตาม เทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 310/2510 ดังนั้นผู้ร้องซึ่งเป็นทายาทโดยพินัยกรรมจึงใช้สิทธิในหุ้นเพื่อร้องขอให้ตรวจการงานของบริษัทได้	พณ 0803.03/166 ลงวันที่ 15 ก.พ. 50